

Küla noorte pääle rohkem tähelepanu.

Benemaa Venini Kommunistlik Noorte ühing — see on üks määratu kommunistlik kool. Sajad tuhanded töölis-talupoegade noori õpitavad siin nii praktiliselt kui ka teoreetiliselt leninismi, võitlust kommunisti eest, sotsialistliku üles-ehitust.

Kuid kui kooliõppimise ühingu osa üldiselt nii tähtis on, siis on kooliõppimise laste osa maal, see osa, mida ta saal läbi viima peab, veel suurem. See on talupoegade noorte enam paenduvam organisatsioon, mis melle võimaldab talurahva noortel alati kasutada nõutogude küla ülesehituse vaimus.

Kuid selle osa läbiviimiseks, mida kooliõppimise laste maal etendada peab, ei ole meil küla kooliõppimise organisatsioonid veel küllalt ettevalmistatud.

Küla nõutogude ja walla täidesaatawate komiteede ümberwalimistel näitab tõeolub, et kooliõppimise laste maal teewad suurt tööd, kuid paljudel juhtumistel ei ole neil talupoegade hulgas juba autoriteeti, mis neil olema peaks. Ilma kõige laiemate talupoegade hulgade usalduse ja autoriteedi mõistmiseta ei saa kooliõppimise laste oma tööd tarvilisele kõrgusele seada ja laiendada.

Partei organisatsioonidel tuleb kooliõppimise laste tööd juhtimise päale maal erilist tähelepanu pöörata. Eriti praegu, kui päewatöös on nõutogude elustamine maal, kui kasvab talupoegade poliitiline aktiivsus, kui talurahva noortes on märgata püüdu filmaringi laiendamiseks, on selle tähelepanu tõendamise päewailisandeks.

Misjaguseid puuduseid on siis kooliõppimise küla organisatsioonide töös? W. R. P. sektsiooni otsuse põhjal on need järgmised:

1. W. R. P. N. ü. ringide käsimine ja hõlbimine, mis jagebati talistawad kooliõppimise laste arendamiseks, administratiivsed kalduused töös, organisatsioonide normaalse meeleaigu afemel.
2. Kooliõppimise laste nõrkus ja kinnisus kasutuslikus töös, mis võib kooliõppimise laste parteitööst noortest ja laste osake jagumisele.
3. Oskamata ja ettevaatamata lähemine ufuwastale propandale, mis

Üleliiduline Eesti haridustegelaste 3. konverents

25. mai õhtul awati E. T. Miskooli ruumil asuwas kolmas üleliiduline Eesti haridustegelaste konverents. Saadikuid oli koolitööl igast E. R. W. Liidu äärest, siiski pole kohale veel jõudnud paljud kaudgematest kohtadest.

Konverentsi awas rahwa hariduse komisariaadi Eesti keskbüroo juhataja sm. G. Waino.

Konverentsi koolitöömise põhijused ja ülesanded.

„Viimastest konverentsist on möödunud kolm aastat. Wahepeäl on aga poliitiline seisukord üldiselt muutunud niisasti seismiselt kui ka wäliselt. Seesmiselt on töölisklassil ühes talupoegadega tulnud üle elada wõitust ja taotust. Raskesti kaotuseks oli sm. Venini surm (kõik tõusewad üles, muusikaator mängib leinamarssi). Meie seismisest olukorrast on aga seotud läbiwõimise wälisriikidega. Ka siin on tulnud töölisklassil kangelaslikult wõidelda taotust üle elada.“

Sm. Waino puudutab siin lühidalt näidates Bulgaaria, Eestiama sündumiste päale. Uuesti tõstatatakse küsti ning mälestatakse langenuid leinamarssi helidel.

kooliõppimise laste talupoegade hulgas eemale liitub.

4. Disipliini puudus kooliõppimise laste, mis samuti tekitab halwaks panemist kooliõppimise laste.

5. Side ja koolitöömise puudus partei organisatsioonidega.

6. Selle asemel, et kohalikke nõutogude, kooperatiivide ja muud organisatsioonide igatüüpi toetada, on tihti märgata, et kooliõppimise laste nende organisatsioonide ülesandeks oma päale wõtawad ja seega üldist tööd segawad.

Need on puudused, mille päale partei tähelepanu juhib ning mille kõrvaldamine nii partei kui ka noorte organisatsioonide järjekorras ülesanne olgu. Tähtsamaks abinõuks nende kõrvaldamiseks on poliitilise kasutustöö süvendamine küla kooliõppimise laste, eriti selle aktiivsema osa hulgas. See on partei organisatsioonide otsekohene ülesanne ja selle ülesande läbiviimise päale tuleb erilist tähelepanu pöörata.

„Praeguse konverentsi koolitöömise põhijused oli: anda kooliõppimise laste seletust nõutogude seismise ja wälise olukorra üle, anda neile tõuge edaspidiseks töös, wiia neid kuresti wiimaste sündumistega, näidata neid teesid, kuidas seltskonnas olla haridustöö sambaks. Eesti Pedagoogilise Instituudi walitseja seepärast oma konverentsi kohaks, et siin asub kogu meie haridustöö keskkoh, siin töötatakse läbi kõik need põhimõtted ja lawatuseid, mida meie koolitöös ette wõtame.“

Konverentsi ülesandeks aga on, leida ühise keelt igatüüpi küsimuste arutamiseks, teha ühiseid otsuseid edaspidiseks töös selles muutunud olukorras.“

Wõimalt kõlab Internationaal, olles märgiks, et konverentsi tegelik töö alanud.

Presiidiumi moodustamine.

Sm. G. Teiter korraldama komisjoni nimel teeb ettepaneku walida presiidium 10 liikmeline. Ettepanek wõetakse ühel häälel wastu. Presiidiumi walitajad: Pintel, Waino, G. Teiter, Rohwer, Suja, Gernborf, Wallner, Linholm, Rirk, Mölder.

Seletariatsi: Soome, Seppa, Oles.

Wõlgeteks walitajad: Krupskaja, Stalin, Kalinin, Sinowjew, Lunatšarski.

Selle järele kinnitatakse ühemeelselt ka konverentsi päewatöök. Rahe päewatöök punkt lohta „Sotsiaalne kasutus“ ja „Ühiskondlik ja poliitihariduslik töö meie asundustes“ kuulatakse üldine ettekanne konverentsil ära, kuid ühiskondlikult wõetakse nad arutusele sekkumises.

Kinnitatakse ära veel järgmine töökord: Konverentsi töö algab hommiku kell 9 kestab 3, seejärel on lõuna waheae, siis kestab uuesti kella 5 õht. kuni kella 9.

Aruandjale kõnelemiseks 45 min., kaasaruandjale — 20 min., lõpusõnadeks 10 min. Sõnavõtjatele esimest korda 15 min., teist korda 5 min.

Termitused.

Esimeheks termitab W. R. P. Eesti sektiõnide keskbüroo sekretär sm. Pintel.

„Üleliidulise kooliõppimise laste konverentsil ütles sm. Sinowjew, et si. Krupskaja ootas seda konverentsi suure igatusega. Ka Benemaa kompartei Eesti sektiõnide keskbüroo ootas suure igatusega seda koosistumist. Ta panes suuri lootusi konverentsi töö päale olukorras, kus kultuur-

hariduslikul tööl määratu tähendus on. Kolm aastat tagasi oli konverentsil küsimus, kuidas kindlustada Otkoobriewoltsiooni wõitust, nüüd seisab meie ees küsimus, kuidas neid wiia edaspidisele arenemisele. Praegune Eesti õpetajate kogu omus suure enamuses on Otkoobriewoltsiooni sünnitus, nõutogude suhtes mitte häätselise õpetajaid on wähe alale jäänud. Õpetajate tööl on tagajärjed olnud — seda kriipsutawad alla ajakirjanduse, ajalehe ja wäliskooli haridusliku töö tõus. Nõutogude riigi üldise olukorra paranemisega on paranenud ka õpetajate olukord. Kõrgelewal aastal on meie riigi eelarwe see summa suurem, mis läheb rahwahariduse päale.

Sm. Linholm, W. R. P. N. ü. Eesti sektiõnide keskbüroo sekretär täheleb, et ka noorte sektiõnid wäheha tähtsuse ei annud Eesti haridustegelaste konverentsile. Eesti kom. parteil ja kom. noorte ühikul on ühesugused sihid ja püüded, käsitades sammudes rajawad nad tööd. Kooliõpetaja on asunduses olnud meie waimlikeks juhiks.

Elagu kõige lähedajem side kooliõppimise laste ja õpetajate wahel.

Sm. Rirk, Leningradi kubomi Eesti sektiõni nimel täheleb, et seni läbiwõidud konverentsid on oma ülesannet täitnud. Nad on koolitöömiste teinud, on tõuge annud edasitöömiseks. Pääraskus töös laju aga kohtade pääl. Õpetajad on osalt need ülesanded täitnud, mis hariduslojafonnad ja partei organisatsioonid annud.

Sm. Wallner, E. T. ü. juhataja kõneleb, et pedagoogilises töös enefes on viimastest konverentsist päale suuri muutuseid nähtawale tulnud. Kolm aastat tagasi ei jõudnud meie veel endile selgetks teha, mis tähendab töökool, mida tuleb töö all koolis mõista, teiseks ei teadnud ka kuidas omawalitsust koolis teostada. Kõrgelewal filmapilgul oleme neist raskustest üle jäänud, meil on juba teatud praktika sellel alal selja taga. Nüüd on meil haridustöö põhjendatud marksiistliku kasutuse põhimõtetele ühes Venini täiendustega.

Sm. G. Teiter, Leningradi kubermangu harisafonna Eesti büroo juhataja täheleb, et praegusel ajal on meil tege- mist punaste õpetajatega, kellel ühine keel. Soowib edu ja kordaminekut konverentsi tööl.

El. Leetsman, E. T. kom. ülikooli Eesti sektori juhataja puudutab meie

Wäliskooli töö ülewande Dudowast.

(1920 a. 23. maist kuni 1925 a. 23. maini).

23. mail möödus wiis aastat, kui Dudowas poliit-hariduse ja wäliskooli tööle alus pandi. Eesti töö- ja talurahwa poliitklubid loodi, mis oma arenemiskäigul praeguseks Harmajaks wälja on kujunenud.

Zeen siin wälise ülewande klubi wiie aastase töö ja tema arenemiskäigu üle. Wiis aastat on möödunud kui sm. Sipria, sefkorndne Eesti sektiõni organisator Dudowas, minule, sm. Rootile, Kiljamale ja Arenile kohuselt tegi klubi organiseerida. Kuusime eelaste koosoleku koku, mille pidamise endises Eesti „kirikharra“ puies- tatus (praeguse juweteatari aias). Koos- olekust oja wõitma oli ilmunud 70 inimest. Siinamas, päale aruannete aratulemist, kirjutasid end klubi liikmeteks 34 inimest. Waliti ka esimene juhatus, kuhu kuulufid jeltimehed: Wanamois A., Zeetud W., Johanson Alma, Kolberg ja Undam. Klubi juhatajaks waliti sm. A. Dde.

Ruumide saamine tegi esiteks talistust, jelt et kohalikud wõimud Eesti klubi päale arusaamatuse põhjusel, nagu mõne rah- wuslike organisatsiooni päale, eitawalt waatafud. Aga sellest esimestest talistustest klubi elu teel saadi üle. Klubile lubati ruum R. Marfi uul. nr. 53, mis küll klubi ruumidele ei wõistanud, aga otustati siiski sinna ehtalget peatama jääda, selleks et organiseerimise tööd süwendada. Klubi wõeti ka riigi warustuse päale üle, anti palgalisti 4 teenijat, j. o. juhataja, sekre- täär, raamatukoguhoidja ja teener.

Suurem oja ehtlasi waatas klubi päale kui mitte just waenuliku, siis wähe- malt ütskõikse. Ja ei klubil seeford Dudowas „wõistluse“ — wäliskooli „hariduse jelt“ oli, kel muidugi ka teatav poole- hoid oli, siis hoidfid nii mõnedki klubi

eemal. Kardeti, et kes poliit-klubisje lähed, see saab koke kommunistiks. Warsti päale jeda pidi „hariduse jelt“, „kommunisti haiguse“ wälja jurema, ja päale surma pändas weel enda waranduse (raamatutogu ja pianino) klubile. Klubi hakkas kindlalt teed rajama poliit-hariduse alal. Beeti loenguid, pandi waielusõhtuid toime jne.

Aga jään tuli klubi tööle talistus, mida mitte oodatagi ei teadnud. Klubi ruumid wõeti kkest ära ja anti kooli alla, kuna klubile Wene klubi juure üts wälise tuba anti, kuhu ainult raamatutogu saadi ma- hutada, kuna muu inwentaari juhatus liikmed enda hoiu alla wõtsid. Igasugune klubi töö jäi soitu, jelt et nimetatud nii- ütelda kolikambri igasugune töö wõimata oli. Juhatus pidas enda koosolekuid era- korterites.

Et jellest kistitust wäljapääseda, otus- tati noorte ühingu kkest nende ruumist üts tuba üürida, kuhu tegewus loondada.

Saal hakkas töö jälle tajaawal lii- kuma. Aga töö nõudis laiemaid ruumifid. Üüriti siis kohaliku majandusafatonna kkest endine Eesti koguduse papi maja klubile, milles ka haridusmaja praegugi elutseb.

Maja oli äärmiselt wiletsas seisukorras, tarwitas põhjalikku remonti. Klubil tuli äärmiselt jõudu pingutada, et rahaliselt jellest üle saada, üürimaks ja ka remont läbi wiia.

Sagedasti kistid juhatus liikmed enda- tustust hädaliseid kulud. Juhatus kistu- mata tahjeõul saadi kõigist rahalistest talistustest üle, kuna aga rahalise kistuse tagajärjel klubi töijes töös jelt oli. Ja kui 1923 a. klubi juhatus nõudma hakkas, et maja saats klubile maksuta tarwitada antud, siis tuli wälja, et Eesti klubi on likwideeritust tunnistatud. Selle „Saalo- moni“ otjusega ei jäänud juhatus muidugi rahule ning andfime asja ülemuse poole. „Uhtlasi tuli minul ja sm. Rebasel ameti asjus Leningradi sõita, kus selle asja ka

teatud kohal ülesse wõtjime ja enne kui meie tagasi saime, oli ju teine otjus teh- tud. „Eesti klubi Wene harmaja osaks tunnistada, maja, milles klubi ajub, flu- bile maksuta tarwitada kinnitada“. Nüüd wõis juhatus ju tergemalt hinge tõmmata, üürimaksust olime wabad.

Ringide töö hakkas ilka enam laienema ja ruumid jelleaegses plaanis ei wõistanud jugugi oma nõutele: oli tarwis waate- saali ja näitelawa ruumi saada, jelt see oleks ju klubile jissetulekulifaks olnud.

Selleks oli tarwis neli kiwist waheseina wälja lõhkuda, et saali ruumi saada. Seinte wäljalõhkumise luba saadi, töö wõis al- gada, aga et tühja koti juures meistrit wõimata oli palgata, siis wõttis sm. Miitus nimetatud töö, niisama ka näite- lawa ehituse ja hädalise remondi enda päale, ning klubi liigete kaasaaitamisel wiidi nimetatud töö lõpetamiseks läbi.

28. okt. 1923 aastal wõis klubi pidu- likult enda tegewust suurendatud ruumides alustada. Uhtlasi hakkas klubi ennast nüüd- jelt päale Harmajaks nimetama. Sellest päale töis ringide töös filmanähtawalt edu märdada, mis kuni tänini on kestnud.

1924 aasta juwel wiidi käielik remont läbi, wärwiti klubi ruumid, ukjed ja aknad ära, tehti uued talwe ruumid jne. Töö jüwenes, aga siiski oli puudust märgata, jelt puudus laulukoor, ja nimelt juhi puudusel, alles kui 1924 a. sügisel sm. Mahtats Leningradist, kui laulu ja muu- sikajuht, siia klubi juhatajaks määrati, saadi jellest raskustest üle. Sm. Mahtatsi ettewõttel ajutati laulukoor ja ka muusika- ring, millest meil lenini puudus oli.

Kui waatame Harmaja tööd praegu, siin töötawad: 1) Töölis-talupoegade poliit-kirjastuse kool sm. Mahtatsi juha- tusele. Praegu on see enda tegewuse lõpe- tanud, jelt et program Jaroslawski järele läbi mindi. Ojastajaid oli alalifi 13, kōrwalt pāältuulajaid jeltmifelt 11. — Kōkku kooli aja jōōkful 320 inimeft.

2) Teatring, sm. Berneri ja Miisna juhatusel, liikmeid 18. Efinew iga kuu 2—3 näidendiga.

3) Laulring, juht Mahtats ja Mägi, liikmeid praegu 33. Harjutusi 2 korda nädalas. Efinewad pidudel.

4) Muusikaring, liikmeid 13. Juht Mahtats. Harjutus 2 korda nädalas. Efinewad pidudel.

5) Rairing, juht si. Mägi A., liik- meid 16. Käsitöö ja loengud. Efinewad rahwapidul käsitöö wäljanäitusega.

6) Kirjandusring, juht sm. Wint, jelt. Miisna, liikmeid 10. Kirjanduse laiali- laotus. Seinalehe wäljaandmine.

7) Malering, juht Mäe A.

Juhatus seisab praegu koos 7 liikmest: Mahtats, Wint, Miisna A., Wanamois, Mägi L., Mägi S. ja Werner.

Kui waatame klubi tegewust ja wõr- leme endiste aastatega, siis peame üttema et Harmaja raiub kindlalt teed wäliskooli- põllul, endale ilka enam ja enam poole- hoidu wõites, ilka enam ja enam rahwasse tungides, neid enda ümber loondades. Warsti loodame puhtpillide kooriga hat- tama saama, see wõidab osawõttu weel enam.

Kuigi weel mõned noored klubi tööst eemale hoiawad, kuigi weel mõned noored klubi tööst enda isikliku laju pärast oja tahawad wõtta, et aga maksuta pidupiletid saada, aga kui seda ei saa, siis tõmbawad ninalehed kārju. Aga tuleb aeg, mil neid uinujad klubi töö tõidufest aru jaawad ja ka enda kaded töö külge panewad.

Jubilaarile soowim aga ka tulewitus niisamajaguseid edusammusid teha ja kōiti raskufi mehifelt teelt kōrwale weeretada, nii kui ta seda tänini on teinud. Jāād edu ja energiat aktiufetele tegelastele üle klubi 6. wērftapōstī astudes. Wāle tuimus ja ütskōitlus uinujate noorte hulgas! Elagu proletarne teabus ja kōnst!

Maamees.

jaawutusi fooli omavalitsuse küsimustes, kõneleb, et konverentil seisab ees läbiaru-
tada, kuidas tööd teha pioneeride organi-
satsioon. Edasi teatab, et kom. ülitool
annab tänawu aasta uue lennu partei
töölihti kohtade päale, kes haridustegelastele
appi tulewad.

El. M. L. e. r. i, pioneeride esitaja wälja-
astumine toob esile elawust loosolejate
keskel. Ta terwitab selgel kõlawal häälel
punasid pedagooge, kellega ühiselt tööta-
wad pioneerid. — „Teie siht on ka meie
siht! Elagu punane kaswatus, mis wiib
kommunismile!“

Sm. L. a. i. n. e terwitab 37. Eesti laste-
maja ja Lenini nim. töökooli nimel ning
loomib jõudu tööle.

Sm. O. l. e. s. t. tänab loosolejate nimel
terwitajaid ja tähendab, nemad õpetajad
on püüdnud alati neid otsejärele teostada,
mida partei ja konnoorsoo ühing teinud
ning püüdnud seda ka edaspidi teha.

Õfustatule saata terwitustelegrammid
Eestimaa ja Wenemaa kompartidele ja
rahwahariduse rahwafatommisariadile.

Selle järele asutakse esimese päewatõrja
punkt.

**Nõutogude walitsuse fise- ja wälise
olulorra**

kuulamisele.

Etteandjana esineb sm. J. a. t.

Braegune olulord.

Braegust olulorda iseloomustawad järg-
mised punktid: 1) Nõutogude walitsuse
süsteem on niisugune poliitiline kui ka ma-
janduslikult kindlustatud, 2) üle maailma
on kapitalism püsima jäänud — stabilisee-
rinud. Rohkem kui on lorida läinud seda
haawa, mis ilmutab loid, ajutiselt paran-
dada ja on tundemärke, et ta edasi areneb.

Arenemise käik läheb murelikuks.

Sellest nähtusest teewad kõiksugu kõh-
lejad, oportunistid järeldusi, rewolutsioon
on otjas, sest enamlaste ütleksid sõja algul,
et kapitalismi enam ülesehitada ei saa ning
ilma rewolutsioon on paratamata.

Milline on siis olulord, sest seda on
tarwis teada, muidu ei oska seisukohta
wõtta.

Edasi toob sm. J. a. t. ette näituse wa-
ral, kuidas üldse rewolutsioon areneb We-
nemaa ja f. u. i. d. a. s. ta areneb wäljamaal.
Arenemise käik ei lähe edasi mitte õiges
sihis, waid murelikumana, on tõusnud ja
on langemise.

Braegu elame langemise ajajärku rewo-
lutsioonilises liikumises, kus kapitalismil
on lorida läinud seda tõusu alla suruda ja
lagunemise protsessi kinni panna.

Eeldused stabiliseerimiseks.

Misjuures eeldused olid stabiliseeri-
miseks?

On olemas järgmised eeldused:

1) Kapitalistlikel eesrinna riikidel Ameerika, Prantsusmaal ja Inglismaal läks
lõpule ajutiselt Saksa küsimust lahendada
ja oma wahel kokkuleppida.

2) Hiina turgude eksploateerimise suhtes
lepitati kokku.

3) Lepiti kokku ka ajumaade küsimuses.
Neil läks lorida ajumaade rewolutsioonilist
liikumist alla suruda ning oma wahel kok-
kuleppida mitte segada üksteise töd wahel.

4) Ilmarigid on kokkuleppinud Nõutogude
riigi wastu.

On need tingimised ka kindlad?

Kui meie nüüd teame, kui kindlad ja
tugewad need 4 tingimust on, siis teame
ka kui pikk iga on üldse stabiliseerimisel.

Esimehe tingimine Sakjamaa küsimus.
See ei ole kuigi kindel, sest kokkulepe tehti
ilma Saksa tödrahwata. Saksa kultuuri-
line tödlihtklass ei lepi kunagi Dawesi
ja oma kodanluse kahetõrjse kurnamisega.
Gindenburgi presidendits walimine on
taguline nähtus, kuid ta näitab, et Saksa
rahwas otsib wäljapääsuteid institutsioonide
tekkimise olulorras.

Seepärast wõime Sakjamaa küsimuse
lahendamist warsti oodata.

Teine tingimine, kokkuleppimine Hiina
küsimuses Ameerika ja Jaapani wahel.
Ka siin lepitati kokku ilma peremehega, ilma
Hiina rahwata. Kuid Hiina rewolutsiooni
liikumine on praegu käimas. See tähendab
palju. Teiselt poolt aga walmistawad
Ameerika ja Jaapan ise sõja wastu üksteise
wastu. Selle tõenduseks on mõlemate
riikide merelaewastikkude manööwrid.

Kolmas tingimine on samal nõrgal alu-
sel. Lepiti küll kokku, et üks teise asjadesse
ei sega, kuid kapitalistlikus korras enesest
asuwad põhjused, mis ei laje neid kokku-

leppes elada, waid sunnivad neid turgusid
ahnistama, mida tuleb aga üksteiselt wõtta
ja seda saab ainult sõdade teel.

Keljas tingimine, kokkulepe Nõutogude
Liidu wastu. Waremalt lootis kapitalism,
et Nõutogude Liit sureb pitapäale wälja.
Elab oma tagawarad läbi ja otjas. Praegu
peawad nad aga ise tunnistama, et Nõu-
togude Liit läheb päew-päewaga tugema-
maks, et ka Nõutogude Liit sta-
biliseerib.

Edasi peatab sm. J. a. t. ühtsajaliselt,
kuidas kapitalistid praegusel korral püüa-
wad ühisi wäerinda Nõutogude Liidu
wastu teostada.

Kas läheb lorida kodanlusele meie päale
tungida?

**Küsimust asja maaferal olla ei
wõi.**

Neil on tugew liitlane ja see on nende
maade tödlihtklass ja ajumaade rahwad.
Kui ei ole praegu maailmas rewolut-
siooni tõusu, siis ei suuda kodanlus just
oma tödrahwa tõttu otsejärele meile kallale
asuda, kuigi nad seda ihalbaks. Sõda
Nõutogude walitsuse wastu
on sõda nende endi kodumaa.

**Iga wäike wõit meil on üleilmse
tähtsusega wõit.**

See kõik näitab, et stabiliseerimise tin-
gimised on ajutised ja need lihtwäeritakse
warsti.

Nende stabiliseerimine ei ole nii hõl-
duslik, just meie oma stabiliseerimise tõttu.
Küsimus on siin ülewal: Kes lorida. Iga
wäike wõit meie elus on wõit üleilmlikus
ulatuses.

Edasi puudutab sm. J. a. t. meie riigi
seesmist olulorda. Et sellest aga meie
„Edasi“ weergudel, eriti wiimase „Nõu-
togude kongressi“ töd kirjelduste sees on seda
kõrvaldatud, siis ei peatu selle juures pite-
malt.

Küsimuse kohta wõeti wastu järgmine
resolutsioon.

Arutulates sm. J. a. t. aruannet seesmise
ja wälimise olulorra kohta, 3. üleliiduline
Eesti õpetajate ja haridustödliste konve-
rents leiab, et nii poliitiline kui ka ma-
janduslik arenemise käik on kindlustatud
Nõutogude Liidus Otkobrirewolutsiooni
jaawutusi. Waatamata kapitalistlikude
maade ajutise stabiliseerimise päale, läheb
ta paratamatalt oma siius püsijate
wastolude tõttu uutele kapitalistlikule süsteemi
katastroofidele wastu.

Selle wastu aga kõweneb ja kindlustab
end rahwuswahelise tödlihtklassi ja talu-
poegade päälants — Nõutogude Liit,
mille poliitiline ja majanduslik tõus tõm-
bab laialiseid, miljonilised tödliste ja talu-
poegade hulgaad weel energilisemale üles-
ehitamale tööle.

Siin seisab punase õpetaja töd ja püü-
dus — tõsta rahwahulgaad waimliku
ja kultuurilist tasapinda, et wõimaldada
neile aktiivset osawõttu igatülgjess üles-
ehitamale töd.

Meie, Eesti kooliõpetajad ja hariduse
tegelased, püüame oma edaspidises töd-
s kõi teha, et kindlustada Nõutogude Liitu
ja meie häälsõnaks olgu:

Nõutogude walitsusega ja
W. R. P. -ga — täjiläes edasi!

Nõutogude maalt.

**31. mail algab talupoegade laenu
wäljaloomine.**

S. M. W. Liidu rahanduse rahwafatommis-
sariaat määras lõpuliikult talupoegade laenu
wäljaloomise päewa kindlaks 31. mail.
Wäljaloomine kestab kuni 10. juunini
Minski linnas.

**Eidetödlihtel ühesugused õigused
tödustöödlihtidega.**

Ülewenemaaline ametiühisuste testnou-
logu awaldas ringkirja, mille järele on
posti, telegraafi, telefoni ja radio-tele-
graafi tödlihtel, kes tödowad tödustuses ja
teba saadetakse kurortidesse, puhlemajadesse
ja arstimise asutustesse, ühesugused õigu-
sed tödustöödlihtidega. Postitödlihtel on
ühesugused õigused teenijatega, kes tödta-
wad kantseleides, ringtonna walitsustes ja
kantseleilistes ettevõtetes.

Cestlased S. M. W. Liidus.

Wõitlus rahwa pimestusega.

Papil ei ole tähtis „hingedõnnistus“, waid raha.

Papp on 1. mai pühitsemise wastu.

Ujupetus ei lanna teaduse armustust wälja.

Antonowla asunikuud muntid kiriku kooliks.

„Õnnistust“ wõib raha eest saada.
(Serepetta asand, Krotski tr., Leningr. kub.)

**Papp keelas „leerilastel“ osawõtu 1. mai
pühitsemise ajaks.**

3. mail wõeti meie asunduse kirikus
„leerilastel“ „laule“. Rende seas oli mõ-
nigi, kes selle wastu oli, aga ei tohtinud
wanematele wastu panna.

Papp keelas ära leerilastel 1. mai pidus-
tusest osa wõtta, ähwardades „armulauast“
ilma jätta. Rõnda pidid paljudki noored
1. mail kodu jääma.

Karjajel on kõil lambad ühesugused, aga
„hingekarjajel“ mitte. Ühes pidid terwe
nädal kaima kuulama papi wanu muinas-
jutte ja tuupima „katekismust“, aga oli
poar rikkamat talulast, kes leeritundidel ei
läinud ja lunastasid oma „patud“ rahaga.

See ainult tõendab, et papil ei ole täht-
s anda „hingedõnnistust“, waid saada raha.
Lastewanemad, ärge pange lapsi wägisi
leeri.

**„Kiriku unenõu“ piiskop Antonius
Tõropetšis.**

18. ja 19. mail peatas ringsõidul Tõro-
petšis piiskop Antonius ja pidas kaks awa-
likku loengut: „Kiriku päästmine“ ja „Kas
on jumal olemas“.

Kallide pileetide päale waatamata oli ruu-
mikas kino-teater „Kommunaar“ rahwast
puupüsti täis. Esimeses loengus paljastati
piiskop patriarh Tihoni ja tema poolehoid-
jate kõlwatusi, mõddamimes „elawa kiriku“
pappide, kui hantididest kiriku kuues ja
peatas pikemalt oma kõdunewa kiriku kohen-
damiste ja paikamiste juures.

Teises loengus näitas piiskop, et taewa-
riiki ei tule pilwede taga õhuruumist ega
põrgut maaalusest koopast otstida, waid in-
imese hingeist siin maa pääl. Ka jumal pi-
dawat mitte metšas ega wees, ei kõrgedel
mägele ega taewas ajuma, waid inimese
südamel, kuid end inimese südametunnistu-
ses ja kombeluses awaldab.

Piiskop pidas end harilikku papina üle-
wal, kes teadust oma kasuks püüdis wõit-
sida ja targutuste, nalja ja segaste wastus-
tega asjalistest küsimustest kõrwale pöördles.
Siiski ei läinud tal lorida arst Sokolowski
ja sm. Maksimowi wäiteid waleteatega üm-
ber liikata ning temas tuli osaw kelm awa-
likuks.

Loengute tagajärjel loobus rohke arv
inimesi kiriku küttest, kes seni weel pappide
kelmuse üle kahlesid ja nende usulist jamp-
simist ei märganud, sest piiskopi waleõpetus
jumala olemasolemisest oli kõigile arusa-
jatele kätjatat. Jumala wiimase
inimese hinge wabadust kolimise ega suut-
nud isegi usklikud leppida, kuigi piiskop neid
põrgupiinaga hirmutas ja paradiisiga mee-
litas.

Et Tõropetšis wiimaseid usumürgi jätti-
seid hawitada, palus kohalik agitprop piis-
kop Antonius warsti jälle Tõropetšis waid-
lema tulla, sest farnased waelused agiteeri-
sid kõige paremini usku wastu.

Kord oli waelustel eeskujulik, kuigi wate-
lused ühtejärgi kumbki 5 tundi kestsid.

Huwitaw on, et 23 Tõropetšis kiriku wai-
mulikkude ja usklikute sõnagi laulda ei jul-
genud, endid lõpuliikult surmaile waitisid,
isegi redusse pugestid. Ainult paar uudis-
himulikkude pappi nähti esimele loengul, kes
waelusteks häbelikkude ära kadusid.

Endine püha Tõropetšis on usuhulustust-
si arlamas. Kes tahaks wiimaseks suutuma
jääda, et mitte teaduse walgusele rutata.
Sellest jõudu ja edu. R. o. s. t. a.

Tõropetšis kirikuwärsst redus.

Pühapäewal, 17. mail korraldas Eesti
klubi usuwastane ring loengu: „Usk, kui
teaduse kammits“ ja ühes sellega waelused
usu ja teaduse üle. Waelusest paluti ka
kohalikkude pappi Obergshneiderit ja usklikke
osa wõtma, usku ja kirikut kaitsema. Dodati
wastajaid üle tunni aja kannatlikult. Wi-
maks peeti loeng läbiarstimisega ilma papi
ja usklikkude ära.

Warsti tuli ilmsiks, et see wäljakutse
papi D. oli nii ära kohutanud, et järje-
lordne papilaat ära muudeti ja papp D.
Holmi kreisi redusse pugest.

Kuid, et seni suurem hulk weel usku lam-
mitšas wiibitud, pool ehl weerand usklikud
on, korraldas usuwastane ring klubi tule-
wikus papi pühäl, päale kirikut kõi usu
ja teaduse üle waelused. Kui papp ja usk-
likud klubiisse tulla ei taha, on usuwastane
ring walimis nende poole minema, kui nad
selleks oma nõusolemist kas awaliku wastu-
sega wõi waitimisega 1. juuliks j. a. (uue
kalendri järele) awaldawad. U. s. t. a. t. a.

Kirik — kooliks.

(Antonowla aj., Luuga tr., Leningr. kub.)

Otkobrirewolutsioon, mis wana korra
hawitas ja suuri jaawutusi nii majandusli-
kul, kui ka poliitilisel alal on teinud, hõl-
lab enam ja enam oma mõju pimeduse
kantsi, see on kiriku päale, awaldama. Sõgi
kõige pimedamates metšanurkades leiab see
omale wastukõla. Wõga selgesti tuli see
nähtawale Antonowla asunikkude üldkoo-
sulekul 10. mail, kus oli päewatõrjas kiriku
ruumide ümestmiste küsimus kooli alla.

Koosolekul algas äge wõitlus kõi woolu
wahel. Oja kiriklastest ei taha oma palwe-
majast loobuda, kuid päale mitmetunnilist
selgitust raugest nende mõim uue ja wõrste
rewolutsioonilise jõu ees, kes suure hääle-
enamusega otjuse läbi wiib, et kirikuruum,
mis kooliga ühe katusel all, kooliklassiks
wõtta.

Küsimuseid otjuseid on Antonowlas juba
mitmeid korrad tehtud, kuid alati oli see
ainult paberile jäänud. Seeford lähewad
asunikud aga tegelikult koosoleku otjust täide
wiima. Awatakse kiriku otjuse ja kõi asu-
taste jumalikkude piltide seintelt mahawõt-
mise juure. Alatalaud puhastatakse kõi
pühadusest. Krammist tehakse pakk, mida
keegi asunik hiljem üle õla wiikab ja kõi
püha krammi oma hoiu alla wiib.

Kui, pooltunnilise töd järele, sai endisest
kirikust nägus ja awar ruum, kuhu sügisel
koolilapsed kõi asetatata.

Antonowla asunikud on sellega suure edu-
jammu teinud, et endid pimeduse templist
wabastatid. Antonowla asunikud häälewad
kõi teiste Eesti asunduste poole: „Tehke
kirikud koolimajadeks, kusti teile ja teie jä-
reltulijatele walgust antakse.“

R. o. s. t. a. j. a.

**Cesti-Haginiski asunikud, wõtte ees-
kuju antonowlastest.**

(Cesti-Haginiski, Kaulaasf. l.)

Muudame kiriku kooliks.

Meie, Cesti-Haginiski, kirik seisab mõne
aja ja hallitab.

Mõni aeg tagasi ilmus f. i. a. külasse keegi
Järw ja ei mehitse ei olnud midagi hamba
alla torgata, siis awaldas kiriklastele jõowi
kõiksiks halata.

Warsti oli kella Tõnu mõõda küla hin-
gesid korjamas. Saadi suure waewaga um-
bes 50 eideleht ja mõni taadikene.

Kiriku lahtitegemise eest hoolitsemise wõt-
tis oma päale kull P. Melikow.

Proowijutluse selgus, et kõster ei oska
laulda ega orelit mängida ja seepärast lau-
lawad eideleht, kuna „õnnistada“ oskas ta
wõga palju. Lugemine läheb ka kõrpadades.

Süües kõstri iju kaswab. Nagu kuulda,
nõudwat ta kuue kuu palka ette ja eided
ostu omal kulul kalle „jumalateenistuseks“
luba.

See pani eiteid mõtlema. Nüüd aga
otjustawad nad, et parem loeme ise igatõs
jõrgimõõda, siis pole palgamaismist ega ka
„patendi“ ostmist.

Mina kui kõrwaline isik ütlen teile: „Teie
aufad hallid pääd, teie wõite oma wanadest
harjunud kommetest küll kinni pidada, see
on lugeja ja paluda, aga sellest otstarbeks
ei maksaks nii suurt hoonet, nagu kirik,
kinni pidada. Teid on paartümmeend in-
imest ja wõikste mõnes talutoas palwet
pidada.“

Koputage oma poegadele jüdame päale,
et nad kirikust kooli teeks, mis wõga palju
kulu ei wõtaks. Uus kool läheks palju kal-
limaks. Mõtelge ise, kui suur tarwidus on
asunduses kooli järele, sest iga aasta tuleb
aga kaks kooliruumi rentida.“

Selle küsimuse üle mõelgu kõik asunikud
järele. „U. s. t. a.“

Noored, mõttelusele rahwa pimestajatega!

(Kontšhi-Schawwa aj., Krimmis).

Papp on ühiskondliku töö wastu.

Süaajani oli meie küla üks edukamatest. Kirik oli kinni. Kultuur-hariduslik töö läks ka rahuldawalt.

Kuid õnnetus ei maga. Papp Horschelmann, kes kuidagi ära seedida ei wõinud kiriku kinniolekut ja sel jübamest kahju oli „arastadunud tallestest“, hakkas hämbliku wiisil „uende“ püüdmise jaoks wõrtu kuduma. See kudumine läks temal ka kahjuts lorka, selle tõttu, et oli külas tema „wenalikke“ sõpru. Need mõtised tõi oma mõistuse raasutse kofu, et aga awada kirikut.

Luba kätte saades, tehti kirikule imekiire tempore remont. (Mga foolimaja, mis jäänud läheduses ja palju haledamas seisukorras on, waatas jeda kole juure kadestusega päält). Pandi toime kiriku pööranda pejemise talgud, kus kahjuks, aktiivselt osa wõttis ka kohaliku kultuur-hariduse jelti efimees, (kes ka kirikus üks efimestest palwetajatest oli).

Jõudis kätte puhkepäew, mil ajal pidi joitma musttront Horschelmann pidama oma „wõidupidu“.

Omas jutluses manitses ja noomis, tegi walituse kohta märkusi, hirmutas koledate pörgupinadega neid, kes näitemängudest oja wõitawad.

Lõpuks pööras ta juurt tähelepanu hingepäale, kes on läinud ära tema karja hulgaist, neid üles kutsudes pattu kahetsema ja tema „fikutarja“ hulka astuma.

Kuid Kontšhi-Schawwa ärkjamaad noored awaldawad sügawat ja lõpmata põlgust papi Horschelmanni ülestutse wastu, teades, et papiid kui ämblikud tsaari kindralite ja tšihinownikutega käsi-käes, on usu abil nende efwanemate werd imenud.

Üles tõi Kontšhi-Schawwa noored! Neg on juba ammugi lahti ütelda uimastawast usu mädawillast.

Muge kindlamalt kultuur-hariduslikule tööle. Teadte, et jellest tööst energiliselt osawõtmine on enese arendamine, mis teile nimelt tarwilik on. R o o r.

Wastus „Kingi liikmele.“ *)

(Wruuda afundusest, Kingisjapa kreisist).

„Edasi“ nr. 88 ilmus „Kingi liikme“ poolt märkus, et klubi tööd tatistab juhtimata jõudude puudus. Täiesti õige päälkiri, kuid mis kirjatiistise enesesse puutub, siis jätab see paljugi soowida. Kõige päält tähendab Kingi liige, et klubis töötawad mitmesugused ringid ja kaunis edukalt, päale spordi ja näiteringi, millel õiged jõhid puuduwad.

Esiteks jääb minule ja ka kõigi teistele jm. Wafari nim. klubi liikmetele arusaamatus, misfugused on need teised ringid, kes hästi töötawad? Päale spordiringi ja näiteringi on olemas klubi juures naisring, millest efimene ferd oja wõttis 30 kuni 35 inimest, kuid nüüd waewalt 10 eht alla jeda koos käib, jääb üle veel „ajalehe sõprade ring“, kes rahuldawalt töötab. „Mopri“ ring ei ole suutnud iegi pidu toime panna, sest klubi on ainelielt tühituses.

Mis puutub sellesse, et näiteringi juht ei anna seletust näitlejatele, selle päale pean wastama, et näiteringi juht on näiteringi poolt walitud enesest ksest ja on annud niipalju seletust, kui ta suudab ja seni ajani on mängud kaunis edukalt ettekantud ja kui „Kingi liige“ kaebab selle üle, et 10 lorka harjutustel tuleb käia, selle päale peab efiteks wastama, et kolme eht neljawaatuslike tilki ettekandmises on 10 harjutust iegi wähe ning seni ajani on näiteringi kõige edukamalt töötanud.

Mis puutub spordiringis, siis peab üttema, et siin jällegi midagi pahempidi tõmmata tahetasse. Spordiringi juht kulutab kõige oma energiat, et asja paremusele wiia. Kui tema tõesti jeda ei suuda, siis on see temale andeks antaw, sest tema on liht töline ja ei ole sellel alal „eriteadlane.“ Spordiring koosneb 21 liikmest, kuhu kuuluwad 10 mees. ja 11 naister. ja spordi naisgrupil ei ole harjutustest kunagi puudus olnud ja meesgrupile on ringi juht alati soowitanud kollektiivselt tööle hakata. Kui siis tuleb Kingi liikmele jällegi lork ütelda „Edasi“ weergudel, „kus näed wiga laita, seal tule ja aita.“

A. M a n n i k.

*) Kuumi puudusel selle dienduse awaldamine wiibis.

Kõigile „Edasi“ tellijatele maal, kirjasaatjatele, tellimiste wastuwõtjatele, ajalehe sõprade ringidele teatab talitus, et

„Edasi“ tellimishinda ei kõrgendata,

waid „Edasi“ maksab endiselt maal 50 kop. ja linnades 1 rbl. Need „Edasi“ tellijad aga, kes 1. juulist tahawad saada „Põlumeest“, maksawad selle eest iga kuu 10 kop. eraldi.

Kõigile tellijatele, kes 1. juuliks „Põlumeest“ eraldi ei telli, jätakse „Põlumehe“ saatmine sellest ajast päale seisma. Kuna „Põlumeest“ piiratud arwul trükitakse, siis tuleb tellimised nende päale aeglasti ära saata, et wahes-päälised numbrid mitte kaotki ei läheks.

„Põlumeest“ võib ka eraldi tellida, makstes 10 kop. kuus.

Talitus.

Partei elu.

14. partei konwerentfi otjuste tundmaõppimisele.

Üldlühilise 14. partei konwerentfi otjustel on määratu tähtsus meie parteilise ja nõukogulise edaspidises ülesehituses.

Need otjused on ühenduses ning järgnewad sellest murrangu filmipilgust, milles wiibis meie nõukoguline fotsialistlik ülesehitus, kui ka sellest muutumud rahwuswahelise olutorrast, milles areneb praegu meie ja kogu rahwuswahelise proletariaadi wõitlus üleilmse kapitaliga.

14. partei konwerentfi otjustega teeme meie uue määratu samm u fotsialismi edaspidises ehituses Nõukogude Riidus rahwuswahelise proletariaate rewolutfiooni wiibimise tingimustes.

Tarwis on, et konwerentfi otjused kõigil selged oleksid. Igasugune arusaamatus, igasugune „ma arwan“ partei konwerentfi resolutsioonidest toob määratu kahju. Griti tuleb jeda maa kohta alla kriipsutada. Sääb wõib see resolutsioonide mittemõistmine määratu kahju tuua. Siit järgneb ka, et kõik partei organisatsioonid kohtadel äärmise tähtsusega resolutsioonide tundmaõppimisele asustid.

Griti tuleb dieti seletada konwerentfi otjusi kauba ringjoofu arendamise kohta maal, palgajõu pakkumise õiguste laiendamise kohta, maa rentimise õiguste pikendamise kohta ja kergenduste kohta maa kätitööstusele.

Kas on kõigis neis abinõudes eesõiguse andmine fultale, nagu jeda wäljamaa walgetaardlased alla kriipsutawad wõi on siin tegemist meie fotsialistliku ülesehituse tööd kiirendamisega. Resolutsioonide tundmaõppimise juures tuleb nende küsimuste walguistamise päale erilist rõhku panna.

Konwerentfi resolutsioonide tundmaõppimise kõrwal ringides tuleb neid otjusi walguistada ka laiemate parteitute hulkade koosolekutel.

Lutwunedes nende otjustega näewad laiemad töölise-talupoegade hulgad, et partei töötab ja wõitleb Lenini poolt antud juhennõride alustel. Nad näewad, et W. K. P. on töölisklassi partei, kes proletariaadi diktatuuri teostamist jatkab.

Ühes sellega näewad talupoegade hulgad selle konwerentfi otjustest, et meie mitte sõnades, waid tegudes püüame talupoegade majandust tõsta.

Konwerentfi resolutsioonid kõnelewad, et meie kindlustame töölise ja talupoegade liitu mitte talupoegade furnamise, waid toetuse alusel. Ja see toetus on farnane, mida anda wõib ainult wõitunud töölisklass.

T.

Teater.

Suurem draamateater Ameerikas.

Ameerika näitlejate ühing „Equity Players“ otjustas ajutada New-Yorki draamateatri, mis oma suuruse ja kunstifõrgusega wõiks seista „Metropolitain Operi“ kõrwal. Näitejuhi kandidaatideks loeti üles Max Reinhardt (Berliinist), Stanislawski (Moskwast) ja Gernie (Pariisist). Päale pikemat arutust jäi walik Max Reinhardti päale kindlaks.

Ei wõi unustada tulekahjusid.

Mõned finnituse harud edenerwad õige wiisalt, päämiselt seepärast, et elanikkude laiem kiht wähe tutaw on jellekohaste määrustega, tariifidega jne.

Ühels farnajeks haruks on koduse majakraami finnitamine.

Waatomata milline tähtsus on jellel finnituse harul oma waranduse ärafinnitamiseks tulekahjude wastu, edeneb finnitamine sellel alal õige wiisalt. Seda tuleb täielikult selle arwe panna, et elanikud sellega wähe tutawad on.

Leningradis juhtub tulekahjusid õige sageasti. Mitte teegi ei ole selle eest kindlustatud, et tema enese eht naabri ettewaatamatusse tõttu tulekahju wõib juhtuda, mis rõõwida wõib paljude aastate jooful kogutud waranduse natulese. Ainult finnitades oma warandust wõib julge olla hõmje päewa eest: riikliku finnituse poolt wäljamaksetaw finnitustaha wõimaldab ärapõlennid asju uuesti osta.

Selle finnituse haru maksud ei käi ühelgi töölisel ega teenijal üleju. Iga 100 rbl. finnituse summa eest tuleb maksta 16 kop. ja rohkem (selle järele, kas finnitatud warandus puu eht kivi majas on). Päale selle tehtakse ametiühijute liikmetele j. t. 20 protf. hinnaalandust. Finnitades seega oma warandust 1000—2000 rubla eest, tuleb aastaks ainult mõni rubla finnituse maksu maksta, mis sellegile üleju ei wõiks olla.

Finnituse toimetamine on ifeenesest lihtne ning tuleb täita ainult erilise kuulutus, kus tähendatakse ärafinnitatud waranduse wäärtus ja summa, mille eest jeda finnitatakse. Selle põhjal arwatasse finnituse maksu summa wälja, mille äramaksmise puhul warandus finnitatuse arwatasse.

On olemas veel eriti lihtsustatud finnitamine, mille järele finnitatud waranduse ülbine summa ei tohi ulatada üle 200 rubla, millele lisaks veel 150 rubla iga perekonna liikme ja 75 rubla iga lapse päale (5—10 aastani).

Tulekahju korral maksetasse asjade wäärtus finnitatud summa piirides wälja.

Kui warandust rohkem on, wõib jeda harilikult korras lasta veel finnitada. Kollektiivsete finnituste juures on wõimaldatud veel hinnaalandus 5 protf. ulatuses. Finnituse maksu äramaksmine ife sünnib kahel tähtajal.

Nagu näeme, on koduste asjade finnitamine töörahwale täiesti kättesaadaw. Et wiimajel ajal selles finnituse harus operatsioonid tõusewad, siis näitab see, et töörahwale selle finnituse tähtsusest aru saab. Tarwis meeles pidada, et koduse fiskejate finnitamine tule wastu on töörahwale ühels kindlustamise abinõuks.

M. S.

Leningradi teated.

Talupojad kubermangu täidesaatwa komitee liikmed linna töösid kontrolleerimas.

Kubermangu täidesaatwa komitee liikmed talupojad jeltfimehed Smirnow ja Sergejew on kommunaalmajanduse osakonna juure komandeeritud linna tööde alalisteks järelewaatajateks. Mõlemad olid kawa aega ehituse töölisklassis ning nüüd said määratud spetsiaalsete järele: fm. Smirnow teede ehitamise inspektoriks ja fm. Sergejew kanalisatsioon ja silbade inspektoriks. Kubermangu täidesaatwas komitees on fm. Smirnow ja Sergejew Dudowa kreiji esitajad.

Riidekauba odawama hinnaga.

Riutööstus kaswab alataja.

1923—24 poolaastal oli wäljatöötus 1 miljon 600 tuhat puuda lõnga, aga 1924—25 a. poolaastal juba 4 miljoni 500 tuhat puuda.

Kudumise wabrikud tõstsid walmistust 98 protfendi wõrra. Wäljatöötustes karwalõngade walmistust 78 protfendi wõrra, walmisjaadusi 79 protf., tööjõud 13 protf. Zulewajets aastaks wajab meie tööstus psomwilla kuni 15 miljoni puuda, wäljamaalt tuleb fiskewedada kuni 6 miljoni puuda.

Kõrgema rahwamajanduse nõukogu juure on moodustatud komisjon, kes saab lahendada küsimusi, kuhu parem on ehitada uusi riutööstuse wabrikuid. Wõib oletada, et wabrikuid ei ehitata Turkestaani nagu mõned jeltfimehed arwasid, waid S. M. W. Riidu tööstuse kstfohtadesse.

Seni olemes töötanud nõnda, et riidekauba puudust on kõrwaldatud ja hinnad alandatud. Nasta jooful on alandatud 49 protf. ja 1. mais 1925 a. alandafime veel 10 protfenti.

95 protfenti lapfi koolides.

See aasta õppis Leningradi koolis kuni 90 protfenti kõigist koolialistest lastest.

Kubermangu majanduse nõupidamine pooldas kooli wõrgu laiendamist. Klasside arw kaswas 1925—26 a. 454. Untesse klassidesse wõetasse 18,100 last. Koolid toondamad oma alla kuni 95 protfenti kogu Leningradi laste arwust.

Klasside ülbine arw ulatab kuni 3,908. Klassid asuwad I ja II astme koolides. (3020 kuni 3387 päale) Riisama ka alaealiste koolides (333 kuni 409.) Reßkoolides saab 11 klassi rohkem.

Kirjawastused.

A. Reinol, Sulewis. Kuuswäetist wõib osta Riiklikust põllutöö ladust (Wosfelfsklad) ja Seljkofojusi kohalikkudest osakondadest, mis iga kubermangu ja ifegi mõnedes kreiji linnades olemas on. Waata Põlumees nr. 9 (18).

S i n a d: superfojat (12 pr.) 80—85 kop. puud, fojofori jahu 25—30 kop. puud, 30 protf. kalifool 80 kop. kuni 1 rbl. pd., kondijahu 70—80 kop. pd., tšhiiljalpeeter 2 rbl. 50 kop. kuni 3 rbl. puud.

Arakas. Teie naistepüha sõnum wanares meile kätte jõudes. Kirjutage.

Mõges. Sõnumi „Sammume ajaga ühes“ andfime „Sadele.“

Täna teatrites:

Madecm. riiklik operi ja baletti teater

1) „Египетские ночи“ 2) „Жизель“.

Madecmiline riiklik d r a a m a teater

„Маскарад“

Madecmil. riiklik wälkooperi teater.

„Авантюрист“

Teater „Юных Зрителей“.

Проделки Сканена.

Муузилaline komöödia

„Марша“.

Riikl. Zauria aed.

„Подвязка Лукреция“.

Wastutaw toimetaja: A. Trenfeldt.

Wäljaandja: Eesti Kirjawaste Ühjus

Erilhaigemaja.

ifemise, naiste-finnitamine, kurgu, kõrwa-, nina- ja jughuigufed.

Sifilis põiehaigufed, tripper.

Wastuwõtte tunnid erialadel hom. t. 9 kuni sh. t. 9 3. Suuli (end. Sadowaja) uul. nr. 42, Semmoi nurgal. Tel. 163-31 ja 163-32.

Insnetski haigemaja

Insnetst. nõi, 7, te. lej. 180—52. Wastuwõtte. Iffides spets. profeforite ja asfistentide poolt tella 10 homm. tunti tella 10 õht. Alalised woad (naistehaigufed ja finnitamine). Ras-tejalsete järelewaatamine ja tawine ja arsti. Sifilis 606 tripper kroonil. mine.

Dr. Grünberg

Wostanije (end. Snamensk.) uul. nr. 2, 25. Oktobri prosp. nurgal, telef. 562-37. — Wastuwõtte iga päew tella 9—12 h.m. a tella 4—8 õhtul; naistehaigufed eraldi. Praegusaja arstimisabinõud.

Sifilis (914) ja tripper krooniline. Snguorgaanide igafalgne arstimine